

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Пугач Анатолій Володимирович

УДК 342.95

**ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ
ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ**

12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Дніпро – 2019

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана у Науково-дослідному інституті публічного права (м. Київ).

Науковий керівник –

доктор юридичних наук, професор

Собакарь Андрій Олексійович,

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,

професор кафедри загальноправових дисциплін.

Офіційні опоненти:

доктор юридичних наук, професор

Комзюк Анатолій Трохимович,

Харківський національний університет внутрішніх справ,

професор кафедри адміністративного

права і процесу факультету № 1;

кандидат юридичних наук,

старший науковий співробітник

Сахно Артем Петрович,

ГУНП в Донецькій області,

заступник начальника УОАЗОР –

начальник ситуаційного відділу.

Захист відбудеться 14 червня 2019 року об 11-00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 08.727.02 Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ за адресою: 49000, м. Дніпро, просп. Гагаріна, 26.

З дисертацією можна ознайомитись у загальній бібліотеці Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ (м. Дніпро, просп. Гагаріна, 26).

Автореферат розіслано 10 травня 2019 року.

**Учений секретар
спеціалізованої вченої ради**

В.С. Березняк

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Серед широкого арсеналу адміністративно-правових інструментів зміцнення в суспільстві законності та дисципліни, охорони правопорядку, захисту прав та інтересів громадян, створення нормальних умов для діяльності апарату публічної влади особливе місце посідають заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Їх застосування має подвійне значення: по-перше, вони використовуються з метою припинення адміністративних проступків, коли вичерпано інші заходи впливу, встановлення особи порушника, складання протоколу про адміністративне правопорушення, забезпечення своєчасного і правильного розгляду справи, вирішення її у точній відповідності до закону, забезпечення виконання постанов у справах про адміністративні правопорушення тощо; по-друге, вони розглядаються у ролі фіксації не лише самого факту правопорушення, а й доказів його вчинення.

Характерними рисами заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення є їх несамостійність, а відтак вони виступають допоміжними заходами впливу, не вважаються санкціями та не тягнуть додаткових обмежень для порушника. Разом з тим чинним законодавством хоча й встановлено процесуальний порядок їх застосування (перелік уповноважених органів і посадових осіб, які мають юрисдикційні повноваження, строки, процесуальне оформлення, порядок оскарження та ін.), однак визначення сутності, змісту, підстав, процедур та особливостей їх застосування має велике як теоретичне, так і практичне значення.

Не лише серед суб'єктів адміністративно-деліктної юрисдикції, але й у наукових колах відбуваються суперечки і дискусії навколо юридичної природи правил застосування адміністративного затримання, доставлення, приводу особи правопорушника, огляду та вилучення речей тощо. Особливо дискусійними наразі є питання застосування працівниками Національної поліції України заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення на транспорті, а також у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку.

Проблеми удосконалення провадження у справах про адміністративні правопорушення, в тому числі й заходів його забезпечення, розглядалися у роботах відомих вчених-адміністративістів, зокрема: В.Б. Авер'янова, О.Ф. Андрійко, О.М. Бандурки, Д.М. Бахраха, В.М. Бевзенка, Ю.П. Битяка, І.Л. Бородіна, Н.П. Бортник, Ю.А. Ведернікова, І.А. Галагана, В.В. Галунька, В.М. Гаращука, Є.С. Герасименка, І.П. Голосніченка, С.Т. Гончарука, Т.О. Гуржія, Є.В. Додіна, В.О. Заросила, В.В. Зуй, Д.П. Калаянова, Р.А. Калюжного, М.В. Коваліва, Л.В. Ковалюка, Ю.М. Козлова, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпакова, А.Т. Комзюка, С.Ф. Константинова, С.О. Короеда, О.В. Кузьменко, С.О. Кузніченка, М.В. Лошицького, Д.М. Лук'янця,

Т.О. Мацелик, Р.С. Мельника, О.І. Миколенка, В.І. Олефіра, О.І. Остапенка, Ю.С. Педька, В.Г. Перепелюка, С.В. Петкова, Д.В. Приймаченка, М.М. Романяка, О.П. Рябченко, А.П. Сахна, В.М. Скавроніка, А.О. Собакаря, О.Ю. Соколова, С.Г. Стеценка, М.М. Тищенко, В.К. Шкарупи, О.С. Юніна та ін.

Більшість вітчизняних наукових робіт з досліджуваної проблематики мають істотні досягнення, проте вони є дещо застарілими. Останнім часом законодавство зазнало суттєвих змін, особливо у зв'язку з реалізацією адміністративної реформи та реформуванням правоохоронних органів і судової системи. Крім цього, напрацювання вчених стосувались здебільшого реалізації в межах адміністративно-деліктного провадження юрисдикційних повноважень колишньою міліцією, що призвело до значної плутанини у відмежуванні їх з поліцейськими примусовими заходами.

Також в указаних роботах розглянуто лише окремі елементи системи заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, що не дає цілісного уявлення про її оптимальну законодавчу модель. Й досі відсутній порівняльно-правовий аналіз зарубіжного досвіду нормативного врегулювання заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, який дає додаткову обґрунтованість їх системи, не містяться пропозиції щодо узгодження термінології тощо.

Слід акцентувати на дисертаційному дослідженні Д.Ф. Бортняка «Заходи забезпечення адміністративно-деліктного провадження», яке має важливе теоретико-прикладне значення в удосконаленні заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, проте як захищена в 2011 році втрачає практичне значення через запроваджені в Україні чисельні реформи. Ним на базовому рівні розкрито зміст існуючих на той час видів заходів забезпечення адміністративно-деліктного провадження, а також запропоновані доцільні на той час пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правового регулювання їх застосування.

Таким чином, недостатність розробок на теоретичному рівні та наявність практичних правових проблем у застосуванні заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення зумовили вибір теми дисертації. Удосконалення законодавства з указаних питань буде сприяти створенню передумов для впорядкування діяльності органів адміністративної юрисдикції, формуванню надійних засобів захисту прав і свобод людини і громадянина, інтересів суспільства і держави, зміцненню законності, підвищенню ефективності адміністративно-правового впливу тощо.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Обрана тема дисертаційного дослідження спрямована на виконання основних положень Плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» у 2015 році, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 04 березня 2015 р. № 213-р., вимог Наказу МВС України від 16.03.2015 № 275 «Про

затвердження Переліку пріоритетних напрямів наукового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ України на період 2015-2019 років», а саме п. 1.2 додатку 11 «Удосконалення правового статусу правоохоронних органів України з урахуванням зарубіжного досвіду», п. 8.1. «Удосконалення форм і методів роботи підрозділів міліції громадської безпеки. Дослідження характеру, змісту, форм і методів роботи (дій) підрозділів міліції громадської безпеки та з'єднань, військових частин Національної гвардії України з охорони громадського порядку» та у межах плану науково-дослідницької роботи Науково-дослідного інституту публічного права «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації 0115U005495).

Мета і задачі дослідження. *Мета* дисертації полягає в тому, щоб на основі аналізу чинного законодавства та узагальнення практики його застосування визначити теоретичні засади, правову природу та особливості застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення та на цій основі розробити пропозиції щодо їх удосконалення.

Згідно з поставленою метою визначено такі основні *задачі* дослідження:

- встановити періодизацію розвитку правової регламентації заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення;
- визначити мету та ознаки заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення;
- уточнити класифікацію заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення;
- охарактеризувати адміністративне затримання серед інших заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, що обмежують право особи на свободу та особисту недоторканність;
- з'ясувати місце адміністративно-примусових заходів майнового характеру у системі заходів забезпечення адміністративного провадження;
- встановити особливості застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення на транспорті;
- вивчити зарубіжний досвід регламентації заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення та можливості його адаптації для України;
- окреслити основні перспективи розвитку законодавства та практики застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають під час провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Предметом дослідження є заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Методи дослідження. У дисертації використано сукупність наукових

методів пізнання. Поліметодичність дослідження обумовлена методологією системного підходу, який дає змогу досліджувати правові явища в єдності їх соціального змісту і юридичної форми. Так, *історико-правовий метод* дозволив простежити генезис заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення та еволюцію їх наукової доктрини (підрозділ 1.1). За допомогою *логіко-семантичного методу* поглиблено понятійний апарат заходів забезпечення провадження (підрозділи 2.1-2.3, 3.2). За допомогою *формально-логічного методу* досліджено дефініції «фактичне затримання», «момент фактичного затримання» (підрозділ 2.1). *Методи аналізу та синтезу* застосовано для характеристики та визначення особливостей заходів забезпечення адміністративного провадження у справах про адміністративні правопорушення (підрозділи 2.1-2.3). *Порівняльно-правовий метод* використано для визначення пріоритетів імплементації у законодавство України позитивного зарубіжного досвіду регламентації заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення (підрозділ 3.1). *Метод екстраполяції* дозволив визначити основні перспективи розвитку законодавства та практики застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення (підрозділи 2.1-2.3). *Системно-структурний метод* дозволив визначити сутність та призначення заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення (підрозділ 2.1). *Методи класифікації та групування* використовувались для розроблення класифікації заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення (підрозділ 1.3). *Статистичний та документальний аналіз* застосовувалися для визначення колізій правозастосовної діяльності під час застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення (підрозділи 2.1-2.3, 3.2). *Метод соціологічного опитування* використано для з'ясування експертної думки працівників поліції стосовно перспективних напрямків удосконалення їх діяльності щодо застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення (підрозділи 2.1-2.3). *Метод моделювання* слугував при формулюванні оновлених розділів, глав і статей КУпАП, які стосуються заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення (підрозділи 1.2, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2).

Нормативну основу дослідження становлять: Конституція України, міжнародні правові акти, національні нормативно-правові акти, що регламентують провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Емпіричною базою дослідження є статистичні дані, результати опитування 300 працівників Національної поліції, узагальнення результатів діяльності органів адміністративно-деліктної юрисдикції (переважно Національної поліції) щодо застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення після реформ 2015-2018 рр.

Наукова новизна одержаних результатів визначається тим, що дисертація є одним із перших в Україні комплексних монографічних досліджень, в якому побудовано нову сучасну концепцію заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення після реформування правоохоронних органів.

У результаті проведеного дослідження отримано такі основні наукові положення, які виносяться на захист:

уперше:

– запропоновано нову концепцію заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, в основі якої покладено їх уточнену класифікацію, що пропонується для нормативного закріплення, а саме: 1) заходи, що обмежують немайнові права, зокрема право на свободу та особисту недоторканність (адміністративне затримання, привод, доставляння, особистий огляд); 2) заходи, що обмежують майнові права (огляд речей, вилучення речей та документів); 3) заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення на транспорті (тимчасове вилучення посвідчення водія, тимчасове затримання транспортних засобів, відсторонення водіїв від керування транспортними засобами та їх огляд на стан сп'яніння);

– обґрунтовано зміну підходу до розуміння сутності заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, що структурує главу 20 КУпАП відповідно до їх оновленої класифікації, у зв'язку з чим в її змісті повинні також опинитися заходи адміністративного доставлення, ідентифікації особи, приводу та ті, що можуть бути застосовані виключно до юридичних осіб: тимчасова заборона їх діяльності; огляд приміщень, територій, товарів та іншого майна, а також відповідних документів, які належать юридичній особі; вилучення документів і майна, що належать юридичній особі, тощо;

– сформульовано нову редакцію ст. 263 КУпАП в частині визначення: 1) «моменту (фактичного) затримання», початком якого пропонується вважати момент фактичного обмеження свободи пересування шляхом психологічного впливу на свідомість особи правопорушника (усний наказ) або шляхом вчинення конклюдентних дій (тактильний контакт: фізична сила, кайданки та інші заходи, передбачені чинним законодавством); 2) «моменту звільнення», підставою якого визнається звільнення затриманих в адміністративному порядку осіб, момент вручення копії складеного на неї протоколу про вчинення адміністративного правопорушення, а в разі відмови її отримувати – верифікації її понятими;

– обґрунтовано доцільність нормативного закріплення у ст. 251 КУпАП поняття «електронні докази» як інформації в електронній (цифровій) формі, що містить дані про обставини, які мають значення для справи, зокрема електронні документи (текстові документи, графічні зображення, плани,

фотографії, відео- та звукозаписи), веб-сайти (сторінки), текстові, мультимедійні та голосові повідомлення, метадані, бази даних та інші дані в електронній формі;

удосконалено:

– теоретичні засади забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення адміністративно-правовими засобами;

– класифікацію заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, що включає три групи заходів: майнові, немайнові та комбіновані (на транспорті);

– визначення таких базових для КУпАП понять, як «адміністративне затримання», «особистий огляд», «адміністративний привод», «початок моменту (фактичного) затримання»;

дістало подальшого розвитку:

– дослідження генези правової регламентації заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, яка на відміну від відомих ґрунтується на лінійності історичного часу – до та після прийняття чинного КУпАП;

– порівняльно-правове дослідження стану нормативного врегулювання заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення в окремих країнах дальнього зарубіжжя та країн колишнього СРСР;

– обґрунтування шляхів адаптації у вітчизняному законодавстві позитивного зарубіжного досвіду регламентації заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Практичне значення одержаних результатів визначається можливістю їх використання у:

– науковій діяльності – результати дисертаційного дослідження можуть бути взяті за основу для подальшої розробки проблем забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення (акт впровадження у наукову діяльність Науково-дослідного інституту публічного права від 11.12.2018);

– законотворчій діяльності – для вдосконалення адміністративно-деліктного законодавства. У результаті проведеного дослідження сформульовано ряд пропозицій щодо внесення змін і доповнень до чинного законодавства України, зокрема до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Закону України «Про Національну поліцію» тощо (довідка Науково-дослідного інституту публічного права від 11.12.2018);

– практичній діяльності – для вдосконалення адміністративно-юрисдикційної діяльності щодо застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення;

– освітній діяльності – положення й висновки дисертації знайшли застосування при викладанні дисциплін «Адміністративне право»,

«Адміністративна діяльність Національної поліції», «Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції», «Організація діяльності Національної поліції щодо забезпечення публічної безпеки і порядку» «Адміністративна відповідальність», а також при підготовці лекцій і навчальних посібників із даних дисциплін (акт впровадження у навчальний процес Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ від 20.12.2018).

Апробація матеріалів дисертації. Основні ідеї, положення та висновки, узагальнені та сформульовані у дисертації, оприлюднювалися на науково-практичних конференціях, зокрема: «Актуальні проблеми службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку в Україні» (Дніпро, 25 травня 2017 р.). «Правові та організаційні засади забезпечення державою правоохоронної функції» (Дніпро, 30 травня 2017 р.); «Актуальні проблеми службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку в Україні» (Дніпро, 25 травня 2018 р.); «Актуальні проблеми державно-правового розвитку України в контексті інтеграційних процесів» (Запоріжжя, 28 травня 2018 р.); «Публічна служба і адміністративне судочинство: виклики і здобутки» (Київ, 5-6 липня 2018 р.); «Реалізація прав людини у діяльності правоохоронних органів» (Кривий Ріг, 17 травня 2018 р.); «Правові та організаційні засади забезпечення державою правоохоронної функції» (Дніпро, 30-31 жовтня 2018 р.).

Публікації. Основні положення, сформульовані в дисертації, відображено у дванадцяти наукових публікаціях, чотири з яких опубліковано у наукових фахових виданнях України, одна – у зарубіжному науковому виданні, а також у семи тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Структура та обсяг дисертації. Робота складається з основної частини (вступу, трьох розділів, які включають вісім підрозділів, висновків), списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 202 сторінки, з яких 146 сторінок основного тексту. Список використаних джерел налічує 210 найменувань і займає 22 сторінки, 5 додатків викладено на 15-и сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У вступі обґрунтовується вибір теми, визначаються мета, задачі, об'єкт, предмет та методи дослідження, наукова новизна отриманих результатів, їх теоретична та практична значущість, апробація, формулюються наукові положення, які виносяться на захист.

Розділ 1 «Теоретичні засади забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення адміністративно-правовими засобами» складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 1.1 *«Генезис правової регламентації заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення»* звернуто увагу на відсутність серед науковців і правозастосувачів єдиного розуміння щодо системи заходів забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення у зв'язку з їх історичною приналежністю до інституту примусу як різновиду діяльності поліцейських органів. Наразі правова природа розглядуваних заходів має бути трансформована у зв'язку з тим, що поліцейські заходи регламентуються окремим законом.

Дослідження генези нормативно-правового становлення заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення дало можливість поділити їх нормативно-правовий розвиток на два тривалі періоди: 1) XVIII ст. – 1984 р. (пов'язаний із виникненням й становленням поліцейських заходів примусу як джерела формування інституту сучасних заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, їх першою кодифікацією в Адміністративному кодексі УРСР 1927 р.); 2) 1984 р. – дотепер (характеризується остаточним виокремленням заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення від поліцейських заходів у КУпАП 1984 р. та їх процесуальним вдосконаленням, яке триває по теперішній час).

У підрозділі 1.2 *«Поняття, сутність та призначення заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення»* з'ясовано сутність та призначення заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Встановлено, що заходи забезпечення провадження мають такі основні ознаки, як: застосування в процесі або після вчинення правопорушення; допомагають встановити особу правопорушника та скласти відповідний протокол; є персоналізованими щодо правопорушника, не тягнуть додаткових обмежень для правопорушника, але обмежують його права; мають порядок і строки їх застосування та перелік уповноважених органів і посадових осіб, які мають право їх застосовувати; документуються у встановленому законодавством порядку та можуть бути оскаржені тощо.

У підрозділі 1.3 *«Класифікація заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення»* здійснено комплексний аналіз

різноманітних класифікацій заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, які пропонує сучасна адміністративно-правова наука, та наголошено на їх окремих недоліках.

Встановлено, що заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення на транспорті складають окрему, самостійну групу класифікації, оскільки їх правова природа одночасно уособлює ознаки обмеження і майнових, і немайнових прав особи, превентивного та припиняючого характеру залежно від обставин події правопорушення та притаманні виключно сфері безпеки дорожнього руху, оскільки в інших видах проваджень їх застосування виключено.

Діалектичний підхід до класифікації заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення дозволив згрупувати їх за правовою природою конституційних прав особи, які зазнають обмежень у зв'язку із застосуванням до неї примусових заходів за вчинене правопорушення, на майнові, немайнові та комбіновані, а саме: 1) заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, що обмежують немайнові права (зокрема, право на свободу пересування та особисту недоторканність); 2) заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення майнового характеру; 3) заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення на транспорті.

Розділ 2 «Характеристика та особливості застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення» складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 2.1 *«Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, що обмежують немайнові права на свободу та особисту недоторканність»* проаналізовано нормативні джерела регламентації заходів забезпечення провадження за вище запропонованою класифікацією. Наголошено, що адміністративні затримання (ст. 261-263 КУпАП), доставлення (ст. 259 КУпАП) та привод (ст. 268 КУпАП) особи є тими засобами забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, які обмежують свободу її пересування. Названі заходи однакові за характером, адже обмежують свободи пересування особи, яка вчинила правопорушення, тому становлять єдину систему заходів і мають бути нормативно закріплені у Главі 20 КУпАП.

На підставі відмежування понять правових режимів «затримання», «арешт», «ув'язнення», «обмеження пересування особи» та «утримання особи в спеціально відведених для цього приміщеннях» обґрунтовується потреба законодавчого закріплення поняття «момент (фактичного) затримання», початком якого пропонується вважати момент фактичного обмеження свободи пересування шляхом психологічного впливу на свідомість особи правопорушника (усний наказ) або шляхом вчинення конклюдентних дій (тактильний контакт: фізична сила, кайданки та інші заходи, передбачені

чинним законодавством).

У цьому ж підрозділі здійснено співставлення змісту понять, які утворюють єдиний інститут особистого огляду: «поверхнева перевірка» (ст. 34 Закону України «Про Національну поліцію»), «особистий огляд і огляд речей» (ст. 264 КУпАП і ст. 340 МК України), «особистий обшук» (ч. 8 ст. 191, ч. 6 ст. 208 КПК України), «обшук особи» (ч. 3 ст. 208, ч. 5 ст. 236 КПК) та відмежування цих процедур залежно від процесуального порядку. Указані процедури чітко регламентовані законодавством і не є альтернативними, адже мають власні моменти та підстави здійснення. Обґрунтовується потреба посилення в законодавстві вимоги проведення особистого огляду виключно у спеціальному обладнаному в ізолюваному від сторонніх осіб приміщенні із забезпеченням правових гарантій гідності особи.

У підрозділі 2.2 «Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення майнового характеру» розглянуто систему заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, які обмежують майнові права особи, зокрема огляд речей і вилучення речей та документів. Порядок і підстави таких заходів пропонується нормативно виокремити на підставі різниці в їх правовій природі, адже остання з названих процедур є самостійною та виконується зовсім іншим, більш широким колом уповноважених осіб. Відсутність у законодавстві єдиного зразку для всіх видів протоколів утворює колізію у правозастосуванні, що негативно позначається на практиці.

Доведено необґрунтованість вживання законодавцем поняття «документ» із самостійним значенням у назві та тексті ст. 265 КУпАП, оскільки документ є різновидом речей, а також тому, що окремо цю процедуру передбачено у спеціальній нормі – ст. 265-1 КУпАП «Тимчасове вилучення посвідчення водія».

Зроблено акцент на потребі вдосконалення нормативного впорядкування умов і порядку вилучення та подальшого знищення самогону та інших алкогольних напоїв, визначення критеріїв ідентифікації їх фізичних і хімічних властивостей, адже експертизи у справах про адміністративні правопорушення не призначаються, а поняття «міцні спиртні напої», «алкоголь», «алкогольні напої», «алкогольна продукція з винограду та плодів» є оціночними, що створює правові колізії та можливість для різноманітних зловживань у правозастосовній практиці.

У підрозділі 2.3 «Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення на транспорті» здійснено аналіз як самостійної групи заходів, що застосовуються виключно у зв'язку із вчиненням правопорушення на транспорті (Глава 10 КУпАП). На користь такого підходу свідчить встановлений ст. 233 КПК України особливий правовий статус транспортного засобу як «іншого володіння особи».

Особливий акцент зроблено на тому, що за процесуальним статусом

огляд транспортного засобу має бути більш суворим, ніж його поверхнева перевірка, оскільки, по суті, він є примусовим, а не превентивним, і здійснюється для припинення правопорушення чи здобуття доказів стосовно фактично вчиненого правопорушення.

Дослідження новел ст. 265-2 і 265-4 КУпАП дозволило стверджувати, що вони не конкурують, а взаємодоповнюють одна одну і різняться за завданнями, які перед ними висуваються, та уповноваженими суб'єктами, у зв'язку з чим мають однаковий порядок, але різний зміст відповідно до обсягу їх повноважень. Єдина суттєва відмінність полягає в можливості поліцейського заблокувати затриманий транспортний засіб.

Необхідність запровадження права на звернення за тимчасово затриманим транспортним засобом не лише його власником, а й іншою відповідальною особою, за наявності в останньої відповідних документів, потребує запровадження адміністративної відповідальності осіб, які уповноважені на зберігання транспортного засобу, за безпідставну тяганину щодо повернення тимчасового затриманих транспортних засобів.

Обґрунтовується доцільність нормативного зобов'язання власників (відповідальних осіб) у визначений термін (наприклад, протягом півроку) зареєструватися в Єдиному державному реєстрі транспортних засобів, надавши чинний абонентський номер мобільного зв'язку та адресу електронної пошти, роз'яснивши, що відправлення інформації про правопорушення автоматично вважається переданим, а обов'язок сповістити належний орган про зміну особистих даних покладається на власника (відповідальної особи) транспортного засобу.

Розділ 3 «Шляхи вдосконалення законодавчого регулювання заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення» складається з двох підрозділів.

У підрозділі 3.1 «Зарубіжний досвід регламентації заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення та основні пріоритети його запозичення в Україні» здійснено огляд позитивної практики окремих країн дальнього зарубіжжя (Австрії, Великої Британії, Естонії, Нідерландів, США, Канади, Франції, Італії, Німеччини тощо), в яких передбачено схожі з вітчизняними заходи забезпечення провадження. На підставі проведеного аналізу запропоновано конкретні пропозиції щодо запозичення для України позитивного зарубіжного досвіду, зокрема найбільш актуальним для національної практики притягнення особи до адміністративної відповідальності визнано законодавче закріплення процедури адміністративної ідентифікації особи.

Вивчення досвіду країн ближнього зарубіжжя з формування інституту заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення (Азербайджанська Республіка, Республіка Білорусь, Республіка Казахстан, Таджикистан, Киргизька Республіка, Республіка

Молдова, Грузія, Російська Федерація та інші країни пострадянського простору) дало можливість дійти висновку про доцільність запровадження у КУпАП заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, вчинені юридичними особами (у вигляді тимчасової заборони їх діяльності; огляду приміщень, територій, товарів та іншого майна, а також відповідних документів, які належать юридичній особі; вилучення документів і майна, що належать юридичній особі).

Позитивний досвід країн колишнього СРСР свідчить про доцільність впровадження у КУпАП вимоги обов'язкової відеофіксації тих заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення у ситуаціях, коли відсутні поняті, а відеофіксації особистого огляду особи – за її згодою, а також класифікувати у КУпАП види таких технічних засобів та їх сертифікацію. Крім того, в окремому розділі КУпАП доцільно визначити дефініції основних понять, які в ньому використовуються.

У підрозділі 3.2 *«Основні перспективи розвитку законодавства та практики застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення»* висвітлено основні напрями подальшого удосконалення інструментарію адміністративного законодавства.

Визначено, що впровадження сучасних інформаційних технологій у діяльність уповноважених суб'єктів, які здійснюють адміністративні провадження, дозволить мінімізувати витрати часу на технічну роботу та сприятиме оперативності прийняття ними об'єктивних рішень. Перспективною вбачається інтеграція баз Державної міграційної служби України з ІПС Національної поліції. У зв'язку з цим акцентується на доцільності визначення у КУпАП відповідальності за порушення правил ведення органами, уповноваженими розглядати справи про адміністративні правопорушення, електронних баз даних і можливості їх використання під час адміністративного провадження.

Визначено поняття та наведено характерні ознаки таких понять, як «електронний доказ» та «адміністративна ідентифікація особи».

Виявлено недоліки сучасного адміністративно-деліктного законодавства та подано пропозиції щодо вдосконалення інституту заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

ВИСНОВКИ

У дисертації наведено теоретичне узагальнення та запропоновано нове розв'язання наукового завдання щодо вдосконалення теоретичних засад, правової природи та особливостей застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. У результаті проведеного дослідження сформульовано низку нових наукових положень та висновків. Основні з них такі:

1. Дослідження генези становлення заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення дало змогу визначити тенденції розвитку адміністративно-деліктного законодавства, особливості їх нормативного закріплення та удосконалити відповідну періодизацію шляхом окреслення двох тривалих періодів: 1) XVIII ст. – 1984 р. (пов'язаний із виникненням й становленням поліцейських заходів примусу як джерела формування інституту сучасних заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, їх першою кодифікацією в Адміністративному кодексі УРСР 1927 р. тощо); 2) 1984 р. – дотепер (характеризується остаточним виокремленням заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення від поліцейських заходів у КУпАП 1984 р. та їх процесуальним вдосконаленням, яке триває по теперішній час). Це також дозволило конкретизувати висновок, що заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення суттєво відрізняються від поліцейських заходів примусу за змістом, юридичною силою процесуальних гарантій, рівнем впливу тощо.

2. Дослідження сутності заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення дало можливість визначити їх мету (припинення адміністративних правопорушень), ознаки (вичерпаність інших заходів впливу; неможливість складення на місці вчинення правопорушення протоколу про адміністративне затримання, якщо складення протоколу є обов'язковим) та завдання (забезпечення складення протоколу про адміністративне правопорушення; встановлення особи; забезпечення своєчасного і правильного розгляду справи про адміністративне правопорушення; виконання постанов у справах про адміністративні правопорушення).

3. Залежно від правової природи обмежень, яких зазнає особа у зв'язку із застосуванням до неї примусових заходів за вчинене правопорушення, запропоновано класифікацію заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення: 1) заходи, що обмежують немайнові права особи, зокрема право на свободу та особисту недоторканність (адміністративне затримання, привод, доставляння, особистий огляд); 2) заходи, що обмежують майнові права (огляд речей, вилучення речей та документів); 3) заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення на транспорті (тимчасове вилучення посвідчення водія, тимчасове затримання транспортного засобу, відсторонення водія від керування транспортним засобом та його огляд на стан сп'яніння). Така класифікація має стати основою сучасної нормативної концепції заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

4. Серед інших заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, що обмежують право особи на свободу та особисту недоторканність, досить поширеним та найбільш проблемним до

застосування є адміністративне затримання. Його визначено як форму обмеження пересування особи, різновидом якої є утримання особи у спеціально відведеному для цього приміщенні, що розпочинається з моменту, коли вона силою або через підкорення наказу змушена залишатися поряд із уповноваженою службовою особою чи в приміщенні, визначеному уповноваженою службовою особою, що здійснюється на підставах, у порядку та строки, визначені Кодексом України про адміністративні правопорушення та іншими законами України, і припиняється в момент вручення затриманій особі копії протоколу чи постанови про вчинене правопорушення, а в разі відмови від її отримання – підписання цих документів понятими.

Обґрунтовано необхідність законодавчого закріплення (шляхом удосконалення редакції ст. 261 КУпАП) поняття «момент (фактичного) затримання», початком якого пропонується вважати момент фактичного обмеження свободи пересування шляхом психологічного впливу на свідомість особи правопорушника (усний наказ) або шляхом вчинення конклюдентних дій (тактильний контакт: фізична сила, кайданки та інші заходи, передбачені чинним законодавством).

5. Огляд речей і вилучення речей та документів віднесено до окремої групи заходів забезпечення адміністративного провадження, що спрямовані на обмеження майнових прав особи. Сутність огляду речей полягає в їх примусовому обстеженні без порушення конструктивної цілісності, а особливістю є те, що здійснюється він різними способами: як візуально, так і тактильно, зокрема проведенням по поверхні рукою або спеціальним приладом. Процедура огляду речей може бути як основною, так і факультативною: як самостійна процедура, так і в тандемі з іншими заходами забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення (особистий огляд, доставлення, затримання та інші).

Особливістю вилучення речей в адміністративному провадженні є обов'язок уповноваженої особи зберігати речі до розгляду справи про адміністративне правопорушення, а надалі, залежно від правового режиму та виду речі, прийняти альтернативні за змістом рішення: щодо їх конфіскації, повернення володільцеві, знищення; оплатного вилучення речей (реалізацію) або знищення.

Обґрунтовано необхідність вдосконалення правового та матеріально-технічного забезпечення уповноважених на вилучення речей суб'єктів (приміщення, транспорт, видатки на угоди зберігання) шляхом нормативного закріплення вимоги відеофіксації процедури вилучення та поміщення на зберігання предметів або знарядь правопорушення.

6. Вивчення особливостей застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення на транспорті дозволило запропонувати адміністративну відповідальність осіб, які уповноважені на зберігання та повернення транспортного засобу, за

безпідставну тяганину з питань повернення володільцю тимчасово затриманого транспортного засобу.

З метою підвищення рівня законності та ефективності тимчасового затримання транспортного засобу як заходу забезпечення провадження у справі про адміністративне правопорушення обґрунтовано доцільність зобов'язання власників (відповідальних осіб) у визначений термін (наприклад, протягом півроку) зареєструватися в Єдиному державному реєстрі транспортних засобів, надавши чинний абонентський номер мобільного зв'язку та адресу електронної пошти, роз'яснивши при цьому, що відправлення інформації про правопорушення автоматично вважається переданим, а обов'язок сповістити належний орган про зміну особистих даних покладається на власника (відповідальну особу) транспортного засобу.

Враховуючи, що у разі заподіяння транспортному засобу, який тимчасово затриманий, шкоди при його транспортуванні та/або зберіганні завдані збитки відшкодовуються за рахунок суб'єкта господарювання та/або відповідного відшкодування обов'язкового страхування цивільної відповідальності (ч. 3 ст. 265-2 КУпАП); також в Акті огляду і тимчасового затримання транспортного засобу доцільно додати графу для його візування, якщо суб'єкт зберігання і транспортування не збігаються.

7. Вивчення позитивного досвіду країн дальнього зарубіжжя засвідчило доцільність введення у КУпАП такого заходу забезпечення адміністративного провадження, як «ідентифікація особи», що полягає у встановленні тотожності особи даним у документі, що посвідчує особу власника. Для забезпечення дієвості цієї норми пропонується передбачити обов'язок посадової особи, що складає відповідний протокол, здійснити дактилоскопію та фотографування правопорушника та внесення їх в ІПС.

На основі аналізу зарубіжного досвіду регламентації заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення акцентовано на можливих шляхах його запозичення для України, зокрема також в частині: а) визначення в КУпАП заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, що можуть бути застосовані до юридичних осіб – тимчасова заборона їх діяльності; огляд приміщень, територій, товарів та іншого майна, а також відповідних документів, які належать юридичній особі; вилучення документів і майна, що належать юридичній особі; б) встановлення обов'язковості відеофіксації таких заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, які вчиняються без понять, а відеофіксації особистого огляду особи – за її згодою; в) встановлення правового режиму використання доказів у провадженні про адміністративні правопорушення; г) визначення в окремій главі КУпАП основних понять, які в ньому використовуються.

8. Сформульовано перспективи розвитку законодавства та практики застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні

правопорушення, в тому числі шляхом:

- доповнення КУпАП новим Розділом IV-1 «Заходи забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення», в якому на основі визначення у самостійних главах детально регламентувати підстави та порядок застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення;

- визначення у ст. 251 КУпАП поняття «електронний доказ» як інформації в електронній (цифровій) формі, що містить дані про обставини, що мають значення для справи, зокрема електронні документи (текстові документи, графічні зображення, плани, фотографії, відео- та звукозаписи тощо), веб-сайти (сторінки), текстові, мультимедійні та голосові повідомлення, метадані, бази даних та інші дані в електронній формі;

- уніфікації назви та змісту глави 19 КУпАП як «Протоколи», в якій передбачити основні та спеціальні вимоги до складання всіх можливих видів існуючих протоколів та розробки тих, які стосуються заходів забезпечення проваджень у справах про правопорушення на транспорті;

- доповнення глави 20 КУпАП окремою статтею «Адміністративний привод», яку присвятити законодавчій регламентації такого різновиду заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, як адміністративний привод;

- скасування частини 2 та 3 з тексту ст. 268 КУпАП, що дозволить узгодити назву та зміст статті «Права особи, яка притягається до адміністративної відповідальності», оскільки привод особи та її обов'язок з'явитися до суду не мають нічого спільного з правами учасника провадження;

- розширення переліку речей і документів, що є знаряддям або безпосереднім об'єктом правопорушення, визначених у статтях 234-1, 234-2, 244-4, 262 і 264 КУпАП, з урахуванням подій на Сході України;

- включення до КУпАП вимоги щодо відеофіксації процедури вилучення та поміщення на зберігання предметів або знарядь правопорушень, зокрема із застосуванням так званих «хмарних технологій» тощо.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Пугач А.В. Генезис правової регламентації заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. Випуск 2. Ч. 3. С. 160-166.

2. Пугач А.В. Впровадження окремих напрямів зарубіжного досвіду регламентації заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення в Україні. *Науковий вісник*

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2017. № 4. С. 154-162.

3. Пугач А.В. Особливості застосування окремих заходів забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 2. URL: http://www.pap.in.ua/2_2018/76.pdf.

4. Пугач А.В. Особенности регламентации личного досмотра в Украине и опыт зарубежного моделирования. *Leges si Viata*. 2018. № 8. С. 106-110.

5. Пугач А.В. Класифікація заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2018. № 2. С. 99-104.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Пугач А.В. Особливості застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, вчинених водіями транспортних засобів. *Актуальні проблеми службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку в Україні: збірник матеріалів круглого столу (Дніпро, 25 травня 2017 р.)*. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. С. 240-243.

7. Пугач А.В. Застосування поліцією заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. *Правові та організаційні засади забезпечення державною правоохоронної функції: матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конференції (Дніпро, 30 травня 2017 р.)*. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. С. 125-127.

8. Пугач А.В. Проблеми відмежування особистого огляду та огляду речей від поверхневої перевірки. *Актуальні проблеми службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку в Україні: збірник матеріалів круглого столу (Дніпро, 25 травня 2018 р.)*. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. С. 162-165.

9. Пугач А.В. Проблемні питання адміністративного затримання. *Актуальні проблеми державно-правового розвитку України в контексті інтеграційних процесів: матеріали III-ї Міжнародної наук.-практ. конференції, 28 травня 2018 р.* / редкол.: С.К. Бостан, Р.М. Максакова, Т.Є. Леоненко. Запоріжжя: ЛПРА ЛТД, 2018. С. 196-199.

10. Пугач А.В. Щодо сутності заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. *Публічна служба і адміністративне судочинство: виклики і здобутки: збірник матеріалів I Міжнародної наук.-практ. конференції (Київ, 5-6 липня 2018 р.)*. К.: ВД «Дакор», 2018. С. 330-333.

11. Пугач А.В. Окремі проблемні питання застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. *Реалізація прав людини у діяльності правоохоронних органів: матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конференції (Кривий Ріг, 17 травня 2018 р.)*.

Кривий Ріг: Донецький юридичний інститут МВС України, 2018. С. 254-257.

12. Пугач А.В. Перспективи використання сучасних інформаційних технологій у заходах забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. *Правові та організаційні засади забезпечення державою правоохоронної функції: матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конференції (Дніпро, 30-31 жовтня 2018 р.)*. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. С. 180-182.

АНОТАЦІЯ

Пугач А.В. Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. – *На правах рукопису.*

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ Міністерства внутрішніх справ України. – Дніпро, 2019.

Дисертацію присвячено аналізу існуючих наукових підходів, законодавства України і практики його реалізації, міжнародних стандартів і позитивного досвіду з метою визначення теоретичних засад, механізму та особливостей адміністративно-правової регламентації заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення в Україні, а також окреслення шляхів її вдосконалення.

У роботі підкреслено важливість заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення як особливого інструментарію адміністративно-правового забезпечення невідворотності настання відповідальності за вчинене правопорушення. Встановлено періодизацію розвитку правової регламентації заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення в Україні.

Вироблено основу нової сучасної концепції заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення на підставі правової природи обмежень, яких зазнає особа у зв'язку із застосування до неї примусових заходів за вчинене правопорушення. Запропоновано таку класифікацію заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення: 1) ті, що обмежують немайнові права, зокрема право на свободу та особисту недоторканність (адміністративне затримання, привод, доставляння, особистий огляд); 2) ті, що обмежують майнові права (огляд речей, вилучення речей та документів); 3) заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення на транспорті (тимчасове вилучення посвідчення водія, тимчасове затримання транспортних засобів, відсторонення водіїв від керування транспортними засобами та їх огляд на стан сп'яніння).

Сформульовано авторські дефініції «адміністративний привод»,

«особистий огляд», «адміністративне затримання», «момент (фактичного) затримання», «адміністративна ідентифікація особи», «електронний доказ».

Окреслено особливості застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Визначено сутність заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення та конкретизовано висновок про відмінність їх правової природи від поліцейських заходів примусу, які відмежовуються одне від одного не тільки за змістом, процедурою, характером впливу та сферою впливу, а й повинні регулюватись окремими нормативно-правовими актами.

Вивчено зарубіжний досвід і міжнародну практику регламентації заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення та можливість їх адаптації для України. Сформульовано низку пропозицій та рекомендацій, спрямованих на удосконалення законодавства, яке стосується заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

***Ключові слова:** заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, адміністративне затримання, привод, доставлення, особистий огляд, тимчасове електронний доказ, ідентифікація, тимчасове затримання транспортних засобів працівниками уповноважених підрозділів Національної поліції, тимчасове затримання транспортних засобів інспекторами з паркування, тимчасове вилучення водія, відсторонення водіїв від керування транспортними засобами та їх огляд на стан сп'яніння, огляд транспортного засобу.*

SUMMARY

Pugach A.V. Measures to ensure the conduct of cases on administrative violations. – *The manuscript.*

The Dissertation is for candidate degree of legal sciences on specialty 12.00.07 – Administrative Law and Procedure; Financial Law; Informational Law. – Dnipropetrovskiy State University of Internal Affairs of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, Dnipro, 2019.

The dissertation is devoted to the analysis of existing scientific approaches, Ukrainian legislation and practice of its realization, international standards and positive experience in order to determine the theoretical foundations, mechanism and peculiarities of administrative and legal regulation of measures for ensuring the conduct of cases on administrative violations in Ukraine, as well as outline ways to improve it.

The paper highlighted the importance of ensuring the administration of cases in administrative offenses as a special tool of administrative and legal support for the inevitability of the occurrence of liability for a committed offense. The periodization of the development of legal regulation of measures to ensure

administrative proceedings in administrative offenses in Ukraine has been established.

The basis of the new modern concept of measures to ensure the conduct of cases on administrative violations on the basis of the legal nature of the restrictions that a person faces in connection with the application of her coercive measures for an offense committed the following classification of measures to ensure the conduct of cases on administrative offenses: 1) those , limiting non-proprietary rights, in particular, the right to liberty and personal integrity (administrative detention, driving, delivery, personal review); 2) those that restrict property rights (review of things, seizure of things and documents); 3) measures for the provision of proceedings in administrative offenses in transport (temporary withdrawal of a driver's license, temporary detention of vehicles, removal of drivers from driving and inspection of the state of intoxication).

The terms "administrative detention", "personal review", "administrative detention", "the moment (actual) detention", "administrative identification of the person", "electronic evidence" are formulated.

The peculiarities of application of measures for securing proceedings in cases of administrative violations are outlined. The essence of the measures for ensuring the conduct of cases on administrative violations is determined and the conclusion is concretized that their legal nature is different from coercive measures of the police, which are separated from each other not only in terms of content, procedure, nature of influence and sphere of influence, but also to be regulated by separate normative - legal acts.

Foreign experience and international practice of regulation of measures for ensuring administrative proceedings in cases of administrative violations and their adaptation for Ukraine are studied. A number of suggestions and recommendations aimed at improving the legislation concerning the measures to ensure the conduct of cases in administrative offenses are formulated.

Keywords: *measures to ensure administrative proceedings, administrative detention, driving, delivery, personal inspection, temporary electronic evidence, identification, temporary detention of vehicles by employees of authorized departments of the National Police, temporary arrest of vehicles by parking inspectors, temporary withdrawal of the driver, removal of drivers from driving vehicles and their inspection of intoxication, vehicle inspection.*